

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Introduksjon	13
Kapittel 2	
Medier, informasjon og kriser i historisk perspektiv	18
Før avis var det skillingsviser	18
Seladon	19
Havet, døden og været ga nye informasjonslinjer	20
1850: Og så kom avisen og journalistikken	21
«Når liget er gjemt»	22
Fortellermåten	24
Umiddelbare nyheter	25
1920: Radio og allmenkringkasting	27
The great broadcasting milestone	28
1930: NRK, BBC og krigen	29
Mikrofonstativjournalistikk	31
1953: Oversvømmelsen i Nederland	31
1960: Aktuell og kritisk journalistikk	33
1980: Etermedier i konkurranse	33
1995: Verdensveven og den nye tid	34
Radio og tv døgnet rundt	37
Fra avishus til mediehus	38
Gamle medier får nye former og oppgaver	41
Idealismens pris	43
Veien framover	45
En helt annen jobb, en helt annen virkelighet	46
Oppsummering	49

Kapittel 3

Krisekommunikasjon og krisehåndtering i lys av sosiale medier	50
Hva er sosiale medier?	50
Nye muligheter, nye gevinster	52
Flom uten flomvern	53
Informasjonskilde	55
Dramatisk sanntid, tenksom ettertid	58
Sosiale medier og medieavmakt	59
Informasjon via venner	60
Fusk og løgn	61
Portvokterne	62
Politi og journalister på Twitter	63
Lim og lupe	65
Knebling	66
Kjapt eller betenksomt	66
Perfekt storm	67
Mindre hva og mer hvorfor	68
Oppsummering	69

Kapittel 4

Kjennetegn ved kriser og katastrofer	71
Krisehåndtering på vei inn i en ny medievirkelighet	71
Kriser og katastrofer	72
Guds vilje	74
Menneskeskapte kriser	75
Samfunnsskapte kriser	76
Kriser blir kriser når noen definerer dem som kriser	78
Media kan definere kriser og katastrofer	79
Ulykker og katastrofer som godt mediestoff	80
Kriser og katastrofer kommer alltid som en overraskelse	82
Uten tillit er krisehåndtering nesten umulig	83
Når man skal forklare det uforklarlige	83
Kriser oppstår når tilliten forsvinner	85
Kriser begynner lenge før vi merker dem	87
Ulike typer kriser og katastrofer	90
Ikke overraskende overraskelser	94
Når latente feil og menneskelig feilhandling kommer sammen	95
Kriser og beslutninger i gråsonen	97
For hvem? Kriser og katastrofer sett med nye briller	99

I kampen om oppmerksomhet og problemdefinisjon vil medier være viktige 101
 Oppsummering 102

Kapittel 5

Vår risikoforståelse og media 104
 Hva dør vi av? 104
 Hva er risiko? 107
 Risikopersepsjon 113
 Hva påvirker risikoopplevelsen? 117
 Faktorer som kan forstyrre risikovurderinger 121
 Fryktfaktoren 125
 Sammenhengen mellom følelser og risikopersepsjon 127
 Sannsynlighet, konsekvens og behovet for risikomoderasjon 128
 Risiko, kriser og media 130
 Oppsummering 131

Kapittel 6

Krisen som godt stoff 133
 Nyhetskriterier 133
 En katastrofe om dagen 134
 «Fjerde statsmakt» - børs og katedral 135
 Kommersielle nyhetskriterier 138
 Det journalistiske manifest 138
 Sosiale medier, mediemonopol og mediemangfold 141
 Makt 144
 Sann og objektiv 148
 Diskusjonsfora 151
 Krisehåndtering og informasjonsstyring 152
 Tid og dilemma 155
 Historiefortelling 156
 «Finn en trønder» 157
 Massemedier som aktør 159
 Skjebnefellesskap 161
 Medmenneske og reporter 161
 Blodtåka 163
 Ute av øye, ute av sinn 166
 Offer og kilde 167
 Kildekritikk 170
 Spør og grav, sil etterpå 171

Sorg	171
Jakten på «den skyldige»	174
Politisering og systemkritikk	175
Oppsummering	177

Kapittel 7

Håndtering av kriser i en ny mediehverdag	178
Politikk og økende forventninger og krisehåndteringen	178
Økende medietrykk	181
Oppgaver i krisehåndtering – risikoforståelse	182
Det vanskeligste øyeblikket: Er det krise nå?	184
Oppgaver i krisehåndtering – beslutninger under usikkerhet	187
Posisjonering og kriseledelse	188
Folk organiserer folk	189
Handlekraft og usikkerhet	191
Oppgaver i krisehåndtering – kommunikasjon	192
Sentralisert eller desentralisert kriseledelse	194
Ufrivillig desentralisering av beslutninger	196
Oppgaver i krisehåndtering – avslutning av krisen	197
Oppgaver i krisehåndtering – læring til neste gang	200
Erfaringer med sosiale medier i krisehåndtering – etter mer enn ti års famling	201
Positive erfaringer ved sosiale medier i kriser	203
Negative erfaringer med sosiale medier i kriser	205
Oppsummering	206

Kapittel 8

Mediedekning i kriser	207
Dekningsmønster	207
Søking og kaving: nyhetskriteriene	210
Helte-og-skurke-fasen: jakt på kilder	212
Tidsklemma	214
– God dag, det er fra VG	215
Når medier skaper nye tragedier	216
Bilde og navn	217
Finnes det grenser?	218
Kritikkfasen	220
Avslutningsfasen i medier	221
Oppsummering	222

Kapittel 9

Medier, samfunnssikkerhet og samfunnsansvar 224

Utrygghetens muligheter 224

Trygghet eller frihet er et valg 226

Negativ og positiv frihet 226

Politikk og etikk 227

Dilemma: personlig frihet eller kollektiv sikkerhet 228

Terrorisme 229

Medisinen verre enn sykdommen 231

Pressen sover 233

Paradoksale begrensninger 235

Sikkerhet som politisk våpen 236

Små skritt mot et uønsket samfunn? 238

Hvor mye sikkerhet kan vi forlange? 241

Paradokset: sikkerhet og sårbarhet 242

Sikkerhet og samfunnsansvar: Når ulike mål kolliderer 244

Målkonflikter i den politiske sfæren 246

Medier, samfunnssikkerhet og samfunnsansvar 248

Sammendrag 250

Referanser 253